

HITEK-ARRANGEMENTER EFTERÅRET 2017

Rundvisning på Musikmuseet

Torsdag 14. september 2017, kl. 14.30 – 16.00..... Arr.nr. 323273
Rosenørns Allé 22, 1970 Frederiksberg C

Musikmuseet (tidligere **Musikhistorisk Museum og Carl Claudius' Samling**) har til huse i Vilhelm Lauridsens gamle Radiohus på Rosenørns Allé sammen med Det Kongelige Danske Musikkonservatorium. Museet, som blev oprettet i 1898, rummer musikinstrumenter fra hele verden samt et bibliotek og arkiv med materiale om især instrumenter og dansk musikliv. Museet er nu en del af Nationalmuseet.

I Musikmuseets nyindrettede udstilling kan man følge to spor: Det danske spor, der starter med bronzelurer og fortsætter hen over spillemandsmusik, stadsmusikanter, Guldalderens danske komponister og frem til vor tid. Det europæiske spor, som tilbyder en kronologisk gennemgang af musikkens stilarter. – Man kan undervejs krydse mellem de to spor, som til sidst løber sammen i globaliseringen i det tyvende århundrede.

En særlig del af udstillingen, Pragtrummet, viser helt specielle, smukke eller sjældne genstande fra flere forskellige lande og perioder. Den bageste del af udstillingsetagen, Verdensrummet, er forbeholdt skiftende udstillinger fra lande og regioner uden for Europa, i første omgang fra Kina, Japan og Korea.

Fra det mekaniske ur til det mekaniske verdensbillede

v/ historiker, Ph.D Jacob Tullberg, Saxo-instituttet, Københavns Universitet

Tirsdag 26. september 2017 kl. 16.30 – 18.30..... Arr.nr. 323274
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

For omkring 700 år siden fremkom i Vesteuropa de første mekaniske ure. Få opfindelser er blevet tillagt så stor betydning som uret. Blandt andet er det blevet set som selve materialiseringen af en ny tidsopfattelse, der skal have banet vejen for moderne punktlighed, lønarbejde og kapitalisme. Dertil er uret blevet set som markering af, at Europa blev den teknisk førende civilisation og dermed tog et første skridt mod økonomisk og politisk dominans i verden. Og uret har ubestrideligt været en afgørende faktor i udviklingen af den klassiske fysik.

Det er derfor ikke overraskende at også kinesere, arabere og grækere – for blot at nævne nogle - har gjort krav på at have opfundet det mekaniske ur.

Jacob Tullberg undersøger, hvordan det mekaniske ur blev til, og om der er grundlag for de mange teorier om dets videre samfundsmæssige og intellektuelle indflydelse.

Rundvisning på Politimuseet

Tirsdag 10. oktober 2017, kl. 16.15 – 18.15..... Arr.nr. 323275

Fælledvej 20, 2200 København N.

Politimuseet har til huse på Nørrebro i den legendariske Station 6 – en af Københavns ældste politi-stationer – og har en spændende samling af blandt andet fart-, støj- og alkoholmålingsudstyr samt fotografisk udstyr helt tilbage fra 1880'erne. Politimuseet rummer også en kriminalteknisk afdeling, som vi får lejlighed til at kigge lidt nærmere på samtidig med at vi dykker ned i politiets historie på en anderledes og spændende måde.

En pensioneret betjent vil nemlig fortælle om korpsets oprindelse i 1600-tallet, dets opgaver og udfordringer med opklaring og efterforskning gennem tiderne, samt nogle af danmarkshistoriens mest berømte og berygtede kriminelle. Betjenten vil i løbet af rundvisningen komme med anekdoter og små historier om oplevelser fra sin egen tid i korpset, hvilket vil gøre rundvisningen både personlig og enestående.

Da værfterne lukkede

v/ lektor, Ph.D. Thomas Roslyng Olesen, CBS MARITIME

Onsdag 25. oktober 2017 kl. 16.30 – 18.30..... Arr.nr. 323276

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

I perioden fra 1980 og frem til 2012 lukkede stort set samtlige danske nybygningsværfter. Årsagen var dels faldende efterspørgsel på tonnage og dels øget global konkurrence fra værfter i Østasien. Men værftslukningerne var ikke kun afslutningen på en epoke i dansk erhvervshistorie. De markerede også begyndelsen til noget nyt. Fra de lukkede værfter opstod mindst 27 nye selskaber, der benyttede produktionsanlæg og værftsarbejdernes kompetencer på nye måder. I dag er flere af disse selskaber globalt markedsførende hvad angår udvikling af skibsmotorer, marinekedler, dieselkraftværker og it-systemer til værfter og rederier.

I foredraget fortæller Thomas Roslyng Olesen om lukningerne af B&W, Nakskov Skibsværft, Aalborg Værft og Danyard i Frederikshavn, og om de nye virksomheder der opstod i forbindelse med værftslukningerne.

Danmarks kystradio: ”Fra gnistsenderen i Blåvandshuk til dansk radioindustri”

v/ professor Ole Mørk Lauridsen

Tirsdag 14. november 2017, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. 323279

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

1901 blev det første danske kystradiosystem sat i drift fra Blåvandshuk Fyr med gnistkommunikation til fyrskibene Vyl og Horns Rev, og i 1914 blev Blåvand Radio, Danmarks første civile kystradiostation, oprettet for at øge sikkerheden for skibsfarten i Nordsøen. Radiostationen blev nedlagt i 1996, men sidste år blev modtageantennen fra Blåvand flyttet op på fyret igen efter 102 års fravær. Og her i 2017 er det netop 100 år siden staten købte Valdemar Poulsens forsøgsstation i Bagsværd og etablerede ”Lyngby Radio” som omdrejningspunktet for skibskommunikation i Danmark.

Ole Mørk Lauridsen vil gennemgå den tekniske og organisatoriske udvikling af kystradioen, og berette om hvordan den førte til opblomstringen af en stor dansk radioindustri og oprettelsen af Statsradiofonien i 1925. Ole Mørk Lauridsen vil præsentere det nye IP baserede kystradiosystem leveret af Teracom sammen med SAAB, Danphone og Procom, og han vil runde af med betragtninger om fremtiden, herunder satellitkommunikation i de arktiske egne.

Spillekortenes historie

v/ lektor, lic.scient. Jens Arne Pedersen

Mandag 11. december 2017, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. 323280

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Lige fra de første spillekort dukkede op i Europa i 1300-1400 tallet og hurtigt fik en eksplosiv udbredelse, har de påvirket mennesker på godt og ondt. Der er ikke mange danskere der ikke kender de fire kortfarver klør, spar, hjerter og ruder, som vi benytter uden at forbinde noget særligt med dem. Men i andre lande i Europa bruger man helt andre kortfarver end vores, så som sværd, mønter, bægre mm., kortfarver, der langt tydeligere viser at de fire farver i virkeligheden har rod i historiske stænderforsamlinger.

I foredraget skal vi følge spillekortenes historie og udbredelse, herunder slægtskabet med vores fire stænder. Vi skal se hvordan *spillekort*, og ikke mindst *kortspil*, har inspireret malere gennem tiderne, mens andre kunstnere har bygget spektakulære korthuse eller designet fine rober af spillekort.

Spillekortenes historie er langt hen ad vejen forløbet parallelt med papirfremstilling og med trykkekunstens udvikling. Vi skal derfor også se på spillekortfabrikanternes virke, dels et par udenlandske, men især danske fabrikanter som Joh. Fr. Mayer, Joachim Wielandt samt Jacob Holmblad og hans efterkommere.

Inden foredraget serveres gløgg og æbleskiver fra kl. 16.00

Historien om Hedeselskabet

v/ direktør Jesper Nybo Andersen, Orbicon A/S

Tirsdag 16. januar 2018, kl. 16.30 – 18.30 Arr.nr. 323281

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V

De fleste ældre danskere kender udtrykket ”Hvad udad tabes skal indad vindes”. Det er Enrico Mylius Dalgas, der - måske fejlagtigt – bliver krediteret for denne sætning, som har været anset for at være en slags motto for Hedeselskabets virke fra dets start i 1866.

Hedeselskabet eksisterer stadigvæk, og har primo 2016 holdt sit 150 års jubilæum. I alle årene har selskabet skulle genopfinde sig selv flere gange i takt med at samfundsudviklingen og samfundets efterspørgsel har ændret sig.

Hedeselskabet er i dag en forening med status som erhvervsdrivende fond. Koncernen arbejder for at skabe grøn innovation, udvikle og levere løsninger primært til naturpleje, miljøforbedring og klima-tilpasning. Derudover arbejdes med langsigtet udvikling m.h.t. benyttelse og beskyttelse af naturen. Aktiviteterne i foreningen finansieres gennem afkast fra en række helt eller delvist ejede datterselskaber, hvis aktivitetsområder omfatter eksport af biogasanlæg, skovdrift, outdoor facility management, udvikling og salg af software, gasudvinding fra lossepladser, samt konsulentytelser gennem en rådgivende ingeniørvirksomhed.

Koncernen omsætter godt 2 mia. kr. årligt og beskæftiger knap 2000 medarbejdere i 10 lande.

Direktør Jesper Nybo Andersen fra Orbicon A/S, der er en af koncernens hovedvirksomheder, vil fortælle om den transformation virksomheden har gennemløbet. Som et eksempel på at ”Disruption” ikke kun er et fænomen i det 21 århundrede, men noget Hedeselskabet har levet med og udnyttet gennem alle de 150 år.

Forslag til nye arrangementer

HITEK's bestyrelse ajourfører løbende en liste over potentielle muligheder for arrangementer. Selv om bestyrelsen er bredt sammensat og har en stor kontaktflade til teknologihistoriske miljøer, er vi alligevel i høj grad afhængige af input fra medlemmerne og andre med interesse for historisk teknologi.

HITEK's arrangementer fastlægges af bestyrelsen halvår for halvår, og de fleste af det kommende halvårs foredrag og ekskursioner udvælges fra den ajourførte liste ud fra aktualitets- og tilgængelighedskriterier. Men i og med at bestyrelsen kun planlægger fra halvår til halvår, er der også rum for at agere meget hurtigt på forslag fra medlemmerne.

Bestyrelsen beder alle der har forslag eller ideer til teknologihistoriske indslag af enhver art om at henvende sig til et af bestyrelsens medlemmer. Dels for at øge kvaliteten af og variationen i HITEK's arrangementer, dels for at vort program i så høj grad som muligt kan komme til at afspejle medlemmernes interesser.

Administrative oplysninger

Indmeldelse i HITEK kan ske via selskabets hjemmeside ida.dk/hitek eller telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848.

Tilmelding til HITEK's arrangementer kan ske telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848 eller på ida.dk/arrangementer.

Deltagerlister for arrangementerne kan udskrives på følgende måde:

Login på ida.dk. Gå ind på Mit IDA, under "Kommende arrangementer" og klik på "Vis alle mine arrangementer". Der kommer så en liste frem med de arrangementer, du er tilmeldt, og herunder kan du se deltagerlisterne for de enkelte arrangementer.

HITEK's bestyrelse pr. 1. marts 2017

Civilingeniør **Klaus Thiesen**, *formand* – klaus.thiesen24@gmail.com

Civilingeniør **Palle Sørensen**, *næstformand* – lotteogpalle@mail.dk

Akademiingeniør **Else Roager Simonsen**, *sekretær* – ers.trekro@mail.tele.dk

Professor, vicepresident **Ole Mørk Lauridsen** – ole_ml@post3.tele.dk

Ingeniør **Lars Kristian Legård** – brugsebakken@tdcadsl.dk

Civilingeniør **Eigil Steen Pedersen** – espprivat@mail.dk

Ph.d. i teknologihistorie **Louise Skyggebjerg**, Teknologihistorie DTU – louise.skyggebjerg@gmail.com

Cand.scient. **Laila Zwisler**, Teknologihistorie DTU – lazw@fysik.dtu.dk